

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 16Saz/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0923100601
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Ľudevít Fafaľák
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2023:0923100601.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach, sudcom JUDr. Martinom Ľ. Fafaľákom, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť uvádzaná v rozhodnutí: C. republika, štátna príslušnosť uvádzaná rodičmi žalobkyne: D. E. republika, bez dokladu totožnosti, toho času umiestnená v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov D., F. XX, XXX XX D., zastúpená: Centrum právnej pomoci, Námestie slobody 12, Bratislava, Kancelárie Košice, Murgašova 3, 040 41 Košice, proti žalovanému: Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky, Bitúnková 8, o správnej žalobe vo veci zaistenia žalobkyne - preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA12-8763-015/2023-AV zo dňa 26.10.2023, takto

rozhodol:

I. Zrušuje rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BA12-8763-015/2023-AV zo dňa 26.10.2023, o zaistení žalobkyne: mal. A. B. nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť uvádzaná v rozhodnutí: C. republika, štátna príslušnosť uvádzaná rodičmi žalobkyne: D. E. republika, bez dokladu totožnosti, toho času umiestnená v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov D., F. XX, a nariaďuje žalovanému, aby žalobkyňu bezodkladne prepustil zo zaistenia.

II. Priznáva žalobkyňi voči žalovanému nárok na úplnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa bola dňa 26.10.2023 kontrolovaná v meste Šahy zadržaná hliadkou Oddelenia PZ Šahy, pričom nevedela, ani po poskytnutí potrebnej súčinnosti preukázať totožnosť. V ten istý deň žalovaný vydal rozhodnutie podľa § 82 ods. 1 písm. b) ZPC o administratívnom vyhodení žalobkyne z dôvodu jej neoprávnené pobytu.

2. Napadnutým rozhodnutím žalovaný zaistil žalobkyňu podľa § 88 ods. 1 písm. b) ZPC na čas nevyhnutne potrebný, najdlhšie do 26.01.2023 a umiestnil ju do Útvary policajného zaistenia pre cudzincov.

3. Svoje rozhodnutie žalovaný odôvodnil tým, že žalobkyňa sa na území Slovenskej republiky nachádza neoprávnené. Nie je držiteľkou platného cestovného dokladu a oprávnenia na pobyt, nemá a nevie si nijako zabezpečiť žiadne finančné prostriedky a taktiež si nevie zabezpečiť ubytovanie a starostlivosť o svoju osobu. Správny orgán v rozhodnutí podrobne uviedol, ktoré úkony je v konaní potrebné vykonať.

4. Taktiež sa správny orgán v žalobe podrobne zaoberal otázkou rešpektovania súkromného a rodinného života žalobkyne, keď uviedol, že umiestnil maloletú spoločne s ich matkou a otcom v jednom zariadení, nepretrhol tak rodinné väzby. UPZC Sečovce je zariadením prispôbeným na umiestňovanie rodín s deťmi, je tu zabezpečená strava 5x denne, každodenná osobná hygiena, pediatrická starostlivosť. Pre jazykovú bariéru je zabezpečený tlmočník. Počas dňa je deťom v súlade s časovým rozvrhom

zabezpečený pobyt na čerstvom vzduchu, k dispozícii je krytý prístrešok, herne, spoločenské miestnosti, detské miestnosti. K dispozícii je aj sociálny pracovník, ktorý plánuje a reguluje vzdelávacie, rekreačné a herné aktivity.

Podstatné zhrnutie žaloby a vyjadrenia k nej

5. Žalobkyňa prostredníctvom svojho zástupcu navrhla zrušenie rozhodnutia o zaistení, svoje bezodkladné prepustenie a úplnú náhradu trov právneho zastúpenia.

6. Žalobkyňa v žalobe okrem iného poukázala na to, že samostatnými rozhodnutiami žalovaného boli zaistené aj rodičia maloletej C. E. a G. B. a ďalších päť jej maloletých súrodencov, ktorí sa rovnako ako žalobkyňa obrátili so žalobou na súd. V žalobe namietala, že s napadnutým rozhodnutím žalovaného nesúhlasí v celom jeho rozsahu z dôvodu, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav, dospel na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné pre jeho nedostatočné odôvodnenie.

7. Žalobkyňa, namietala, že z rozhodnutia nie je zrejmé meno tlmočníka, čo vzhľadom na závažnosť tlmočenia považuje za podstatnú vadu rozhodnutia. Zároveň nie je štátnym príslušníkom C. republiky, ale Sýrskej arabskej republiky. V C. republike sa len dlhšiu dobu zdržiavali. V D. prebieha dlhodobý vojenský konflikt, pre ktorý Slovenská republika nevyhostuje cudzích štátnych príslušníkov. Z tohto dôvodu policajné útvary prestali zaisťovať D., pre ich nevyhostiteľnosť s výnimkou dublinských transferov.

8. V tejto súvislosti žalobkyňa poukázala na to, že ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, na základe ktorého došlo k zaisteniu žalobkyne v zmysle výroku a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, síce oprávňuje zaistiť cudzinca s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie zo Slovenskej republiky na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení alebo na základe súdneho rozhodnutia v trestnoprávnom konaní, v ktorom mu bol uložený trest vyhostenia, no limitom zaistenia je okrem formálnej zákonnosti aj jeho účelnosť a efektívnosť, a teda reálna možnosť naplnenia účelu zaistenia, ktorým je v prejednávanom prípade výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení.

9. Žalovaný podľa žalobkyne napadnuté rozhodnutie založil iba na dôvodoch po ukazujúcich na formálny súlad príslušného rozhodnutia so zákonom o pobyte cudzincov, pričom absentuje odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia z pohľadu efektivity a účelnosti zaistenia žalobkyne.

10. Žalobkyňa ďalej mala za to, že rozhodnutie o administratívnom vyhostení (pozn. ktoré predchádzalo preskúmanému rozhodnutiu) je nepreskúmateľné, nevykonateľné a nezákonné, v rozpore s § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov (povinnosť určenia krajiny vyhostenia), nakoľko v ňom absentuje krajina, do ktorej má byť žalobkyňa vyhostená. Poukázala pritom na to, že účelom a zmyslom ustanovenia § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov (povinnosť určenia krajiny vyhostenia) je, aby mal cudzinec účinnú možnosť obrany voči návratu do konkrétnej krajiny a aby mohol efektívne namietat konkrétne okolnosti či prekážky, ktoré by bránili jeho návratu do tej, ktorej krajiny, či už domovskej alebo napr. krajiny tranzitu.

11. Žalobkyňa tiež namietala, že rovnako ani v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný neuviedol, kam konkrétne mieni vyhostiť žalobkyňu a v tomto smere ani nerozvinul konkrétnu správnu úvahu týkajúcu sa účelnosti zaistenia žalobkyne a možnosti reálneho zrealizovania vyhostenia žalobkyne. Z napadnutého rozhodnutia (ani z rozhodnutia o administratívnom vyhostení) nie je tiež zrejmé, ako konkrétne skúmal a vyhodnocoval žalovaný jednotlivé prekážky vyhostenia a vo vzťahu ku ktorej konkrétnej krajine, aké konkrétne správy o bezpečnostnej situácii, prípadne iné dôkazy si za tým účelom zaobstaral, aby mohol dospieť k jednoznačnému a presvedčivému záveru o neexistencii rizika utrpenia vážnej ujmy žalobkyne.

12. Vyhostením Žalobkyne do Sýrie dôjde k porušeniu článku 3 Európskeho dohovoru, a preto Slovenská republika vyše 10 rokov sýrskych štátnych príslušníkov nevyhostuje na územie Sýrie. Taktiež vyhostenie do inej krajiny nie je realizovateľné, nakoľko žalobkyňa prechádzala s rodičmi územím iných krajín bez oprávnenia k pobytu a aj bez zadržania, a preto neexistuje ani najmenší predpoklad pre zrealizovanie účelu zaistenia na základe napadnutého rozhodnutia.

13. Žalobkyňa ďalej konštatovala, že napadnuté rozhodnutie žalovaného je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou správnych súdov a kasačného súdu vo veci obmedzovania osobnej slobody rodín s maloletými deťmi ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí nezaujal právnu úvahu k posúdeniu prípustnosti zásahu do osobnej slobody maloletej osoby ako zdaniteľnej osoby v zmysle § 88 ods. 8 a § 2 ods. 7 ZPC a v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe správnych súdov. V tejto súvislosti poukázala žalobkyňa na rozhodovaciu prax všeobecných súdov ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva a kasačného súdu opakovane zdôrazňujúcu obozretné posudzovanie prípadov zaisťovania rodín cudzincov s maloletými deťmi, pričom výnimkou nie sú ani prípady, keď majú detenčné zariadenia vytvorené samostatné priestory zaistenia pre rodiny s deťmi. Zariadenie v Sečovciach síce zabezpečuje v zaistení deťom stravu vo väčšom rozsahu ako iným dospelým osobám, potrebnú lekársku starostlivosť a vychádzky na dvor v obmedzenom čase, inak sa priestory a podmienky zaistenia nijako neodlišujú od priestorov, na ktorých sú umiestnení dospelí cudzinci.

14. Žalobkyňa poukázala na viaceré rozhodnutia súd vo veci zaisťovania maloletých detí. Podľa žalobkyne ako maloletého dieťaťa zaistenie nie je v najlepšom záujme a je v rozpore s článkom 3 bod 1 dohovoru o právach dieťaťa. Zaistenie je zároveň v rozpore s článkom 5 písm. f) Európskeho dohovoru, pretože účel zaistenia, ktorým je výkon administratívneho vyhostenia odpadol, nie je prípustné zrealizovať vyhostenie žalobkyne do Sýrie a ani reálne možné do Turecka, pretože nie je jeho občiankou.

15. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 13. novembra 2023 tak, že žalobkyňa pred správnym orgánom uvádzala ako krajinu pôvodu tureckú republiku a nie sýrsku arabskú republiku. Žalovaný ďalej uviedol, že v konaní o administratívnom vyhostení a zaistení bol ustanovený tlmočník z jazyka tureckého do jazyka slovenského, ktorému žalobkyňa rozumie. Tento fakt potvrdzuje aj zápisnica o podaní vyjadrenia, kde žalobkyňa uvádza, že rozumie tu prítomnému tlmočníkovi. Ku skutočnosti, do ktorej krajiny žalovaný vyhostuje žalobkyňu, žalovaný uvádza, že žalobkyňu vyhostuje z územia Slovenskej republiky do krajiny pôvodu, krajiny tranzitu, ktorejkoľvek 3 krajiny, do ktorej sa účastník konania dobrovoľne rozhodne vrátiť a ktorá ho prijme, alebo na území členského štátu, v ktorom má udelené právo na pobyt alebo medzinárodnú ochranu. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť a rozhodnutie o zaistení v plnom rozsahu potvrdiť.

Aplikované právne predpisy

16. Podľa § 2 ods. 7 ZPC, zraniteľnou osobou je najmä maloletá osoba, osoba so zdravotným postihnutím, obeť obchodovania s ľuďmi, osoba staršia ako 65 rokov, tehotná žena, slobodný rodič s maloletým dieťaťom a osoba, ktorá bola vystavená mučeniu, znásilneniu alebo iným závažným formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia; v odôvodnených prípadoch možno za staršiu osobu považovať aj osobu mladšiu ako 65 rokov.

Podľa § 77 ods. 1 ZPC administratívne vyhostenie je rozhodnutie policajného útvaru o tom, že cudzinec nemá alebo stratil oprávnenie zdržiavať sa na území Slovenskej republiky a je povinný opustiť územie Slovenskej republiky, s možnosťou určenia lehoty na jeho vycestovanie do krajiny pôvodu, krajiny tranzitu, ktorejkoľvek tretej krajiny, do ktorej sa štátny príslušník tretej krajiny dobrovoľne rozhodne vrátiť a ktorá ho prijme, alebo na územie členského štátu, v ktorom má udelené právo na pobyt alebo poskytnutú medzinárodnú ochranu. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení sa uvedie aj krajina, do ktorej je cudzinec vyhostený, ak je možné takúto krajinu určiť. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení policajný útvar môže uložiť zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov. Policajný útvar, v rozhodnutí o administratívnom vyhostení, uloží zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov, ak v rozhodnutí o administratívnom vyhostení neurčí lehotu na vycestovanie podľa § 83 ods. 2.

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) ZPC, policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 8 ZPC, ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na maloletú osobu, ktorá nemá zákonného zástupcu. Iné zraniteľné osoby možno zaistiť len v nevyhnutnom prípade a na čo najkratší čas.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) ZPC, policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa článku 3 bod 1 Dohovoru č. 104/1991 Zb. o právach dieťaťa (ďalej aj „Dohovor o právach dieťaťa“), záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 9 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, ibaže príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že také oddelenie je potrebné v záujme dieťaťa. Také určenie môže byť nevyhnutné v niektorom konkrétnom prípade, napríklad, ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak rodičia žijú oddelene a treba rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa.

Podľa § 221 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“), žalobca sa môže správnou žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

Podľa § 221 ods. 2 SSP, žalobca sa môže správnou žalobou domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu.

Podľa § 230 ods. 2 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 2, rozsudkom podľa povahy veci nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

Právne posúdenie správnym súdom, rozhodovacia prax

17. Správny súd konajúc primárne podľa ust. § 221 ods. 2 a nasl. SSP, po zistení, že správna žaloba bola podaná oprávnenou osobou, preskúmal v nej obsiahnutú argumentáciu ako aj obsah administratívneho spisu a dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

18. K námietke žalobkyne týkajúcej sa nesprávneho zistenia skutkového stavu žalovaným v otázke štátnej príslušnosti žalobkyne správny súd uvádza, že s prihliadnutím na skutočnosti vyplývajúce z administratívneho spisu, nie je na mieste pochybnosť o tom, že žalobkyňa je štátnym príslušníkom Tureckej republiky, nakoľko iná skutočnosť ani preukázaná nebola. Uvedenú námietku preto správny súd považuje za nedôvodnú.

19. Správny súd tiež vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalobkyne, týkajúcu sa označenia osoby tlmočníka v napadnutom rozhodnutí. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že v konaní o zaistení žalobkyne bol ustanovený ako tlmočník z jazyka C. do jazyka slovenského a naopak pán H. E., ktorý podpísal tak zápisnice o podaní vyjadrenia žalobkyne, preto bez ďalšieho len neuvedenie celého mena a priezviska tlmočníka v odôvodnení napadnutého rozhodnutia správny súd nevyhodnotil ako vadu rozhodnutia, ktorá by mohla mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobkyne.

20. K námietke o neskúmaní účelnosti a efektívnosti zaistenia súd poukazuje na § 88 ods. 1 písm. b) ZPC z ktorého vyplýva, že základným predpokladom zaistenia žalobkyne podľa je existencia rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení, resp. o uložení trestu vyhostenia v rámci trestného konania. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že podkladom pre zaistenie žalobkyne je existencia vykonateľného rozhodnutia o administratívnom vyhostení a uložení zákazu vstupu. Účelom zaistenia v zmysle citovaného ustanovenia je teda realizácia administratívneho vyhostenia.

21. Správny súd na prvom mieste zdôrazňuje, že podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osobu, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby však mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť vydané zákonom stanoveným postupom, efektívne a účelné. Všetky podmienky pritom musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody jednotlivca.

22. Správny súd v tejto súvislosti uvádza, že aby bola naplnená podmienka účelnosti a efektívnosti rozhodnutia o zaistení, žalovaný je povinný skúmať účel zaistenia - teda či realizácii účelu zaistenia nebránia akékoľvek právne alebo faktické prekážky alebo či účel zaistenia naďalej trvá (§ 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov). Nielen počas trvania pozbavenia osobnej slobody, ale už od samotného počiatku, teda pri vydávaní takéhoto rozhodnutia musí správny orgán na základe doposiaľ zistených informácií a vykonaných úkonov načrtnúť, na základe čoho sa domnieva, že bude možné účel zaistenia dosiahnuť. Predbežný úsudok o týchto skutočnostiach by v rozhodnutí nemal chýbať. Následné vyjadrenia správneho orgánu, podané v priebehu preskúmavacieho konania môžu napomôcť správne mu súdu pri hodnotení postupu správneho orgánu po vydaní rozhodnutia o zaistení, avšak správny súd zdôrazňuje, že v žiadnom prípade takéto vyjadrenia nemôžu konvalidovať vytýkané nedostatky odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sža/5/2015 zo dňa 06.02.2015.

23. Požiadavka reálneho predpokladu splnenia účelu zaistenia je výslovne obsiahnutá najmä v článku 15 ods. 4 Návratovej smernice. Súdny dvor EÚ vysvetlil požiadavku reálneho predpokladu dosiahnutia účelu zaistenia okrem iného v rozsudku veľkej komory Kadzoev (C- 8Saz/7/2023 9 357/09 PPU - Kadzoev, bod 67), v zmysle ktorého „článok 15 ods. 4 smernice 2008/115 sa musí vykladať v tom zmysle, že iba skutočný predpoklad, že môže dôjsť k úspešnému vyhosteniu vzhľadom na lehoty stanovené v odsekoch 5 a 6 toho istého článku, zodpovedá reálnemu predpokladu na vyhostenie, a že tento neexistuje, ak sa zdá nepravdepodobné, že príslušný bude s prihliadnutím na uvedené lehoty prijatý v tretej krajine.“

24. Vychádzajúc z uvedeného správny súd dodáva, že na druhej strane možno dospieť k záveru, že v prípadoch, keď bude už v čase rozhodovania správneho orgánu o zaistení cudzinca zrejme alebo pravdepodobné, že účel zaistenia, t. j. správne vyhostenie, vycestovanie alebo odovzdanie cudzinca, nebude môcť byť realizovaný, nebolo by možné zbavenie alebo obmedzenie osobnej slobody cudzinca považovať za súladné s ústavným poriadkom, s medzinárodnými záväzkami SR v oblasti ochrany základných práv a podľa súčasného právneho stavu ani s citovanými ustanoveniami návratovej smernice.

25. K námietke absencie skúmania prekážok vyhostenia správny súd poukazuje na judikatúru ESĽP, v zmysle ktorej je potrebné posudzovať, či sa preukázali závažné dôvody domnievať sa, že daná osoba by v prípade deportácie čelila skutočnému riziku, že bude v cieľovej krajine vystavená zaobchádzaniu v rozpore s čl. 2 (právo na život) alebo čl. 3 (zákaz mučenia) Dohovoru [Rozsudky Veľkej Komory F.G. proti Švédsku ([GC], §§ 110-127), J.K. a iní proti Švédsku([GC], §§ 77-105), Khasanov a Rakhmanov proti Rusku ([GC], §§ 93- 116)]. Skúmanie rizika zlého zaobchádzania sa má zamerať na posúdenie predvídateľných dôsledkov odsunu štátneho príslušníka tretej krajiny do krajiny určenia, vzhľadom na všeobecnú situáciu v tejto krajine a na jeho osobné pomery. Ak sa preukáže existencia takéhoto rizika, vyhostenie žalobcu by nevyhnutne zakladalo porušenie čl. 3 Dohovoru, bez ohľadu na to, či riziko vyplýva zo všeobecnej situácie násilia, osobnej charakteristiky žalobcu alebo z kombinácie oboch (Khasanov a Rakhmanov proti Rusku [GC], § 95). Správny súd je toho názoru, že žalovaný v rozhodnutí o zaistení mal skúmať možné prekážky vyhostenia žalobcu a urobiť si úsudok o tom, či je správne vyhostenie, vycestovanie alebo odovzdanie žalobcu aspoň potenciálne možné.

26. Správny súd vzhľadom na vyššie uvedené preto považoval za dôvodnú žalobnú námietku žalobkyne, že v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia absentuje posúdenie otázky účelnosti a efektívnosti zaistenia, ako aj prípadných prekážok administratívneho vyhostenia. Správny súd poznamenáva, že tak preskúmané rozhodnutie ani administratívny spis žalovaného neposkytuje žiadne podklady, na základe ktorých by bolo možné hodnotiť účelnosť a efektívnosť zaistenia, nakoľko dokumentuje iba

skutkový stav veci ku dňu vydania rozhodnutia o zaistení, podanie správnej žaloby a vyjadrenie žalovaného k nej. Pokiaľ ide o preskúmané rozhodnutie, v ňom žalovaný len stroho konštatuje existenciu rozhodnutia o vyhostení a všeobecný popis postupu správneho orgánu pri rozhodovaní o zaistení, bez konkrétnej väzby na osobu žalobkyne.

27. Správny súd sa tiež zaoberal námietkou žalobkyne, že preskúmané rozhodnutie je nepreskúmateľné z dôvodu absencie odôvodnenia v časti týkajúcej sa krajiny, do ktorej má byť žalobkyňa vyhostená. K uvedenému správny súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 10Szak/1/2021 zo dňa 20. januára 2021, v zmysle ktorého „zákon o pobyte cudzincov 8Saz/7/2023 10 pripúšťa vyhostenie cudzinca bez uvedenia krajiny, do ktorej má byť vyhostený a rovnako aj v prípade inštitútu zaistenia cudzinca na účely výkonu administratívneho vyhostenia nestanovuje prekážku zaistenia v prípade, že krajina vyhostenia nie je určená. Preto nemožno úspešne argumentovať tým, že každé rozhodnutie o zaistení cudzinca na účely výkonu administratívneho vyhostenia, keď cudzinec nebol administratívne vyhostený do konkrétnej krajiny, je potrebné apriori považovať za nezákonné a nepreskúmateľné z dôvodu nepreukázania podmienky potenciálnej vyhostiteľnosti. Takýto záver by popieral platnú právnu úpravu (vrátane dohovoru) a nevyplýva ani z judikatúry kasačného súdu, či ústavného súdu, ktorá zachovanie, či porušenie princípu vyhostiteľnosti akcentuje vždy v okolnostiach konkrétneho prípadu.“ Správny súd je vzhľadom na uvedené toho názoru, že námietka absencie krajiny vyhostenia len sama o sebe nespôsobuje nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu o zaistení, avšak túto otázku je potrebné skúmať v intenciách iných náležitostí podstatných pre zákonnosť rozhodnutia o zaistení, predovšetkým s ohľadom na posúdenie efektívnosti a účelnosti zaistenia, existencie prekážok a následnej reálnosti vyhostiteľnosti žalobkyne.

28. Pokiaľ ide o námietku žalobkyne týkajúcu sa ochrany práv a právom chránených záujmov maloletých detí, podľa názoru správneho súdu žalovaný v napadnutom rozhodnutí odôvodnil svoju úvahu, že maloleté deti umiestnil spoločne s ich matkou v jednom zariadení tak, aby nepretrhol rodinné väzby jej členov, čím je zachovaná základná zásada zachovania rodiny a právo dieťaťa byť v opatere svojho rodiča, teda právo na rodinný život. Na ochranu záujmu maloletých detí žalovaný poukázal aj v súvislosti s výberom zariadenia, kde je žalobkyňa zaistená, keď uviedol, že na základe ním získaných informácií Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce je zariadením, v ktorom sú vytvorené podmienky aj pre umiestnenie rodín s deťmi, pričom tieto podrobne aj popísal. Správny súd však takýto rozmer rozhodovania v súvislosti s potrebou prihliadania na najlepší záujem dieťaťa nepovažuje za dostatočný a úplný. V tejto súvislosti upriamuje pozornosť na to, že maloleté osoby v sprievode svojho zákonného zástupcu možno zaistiť len v nevyhnutnom prípade a na čo najkratší čas, teda ide len o krajné a výnimočné opatrenie. Samotná skutočnosť, že žalobkyňa bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení je síce základnou a logickou podmienkou pre aplikáciu dôvodu zaistenia podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, avšak s prihliadnutím na ustanovenie § 88 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov, v prípade maloletých detí v sprievode svojho zákonného zástupcu, musia pristúpiť aj ďalšie okolnosti, odôvodňujúce nevyhnutnosť ich zaistenia. Tieto však neboli žalovaným prezentované v napadnutom rozhodnutí a napokon pre správny súd ani z obsahu administratívneho spisu nevyplývajú. Správny súd preto považuje za dôvodnú námietku žalobkyne, že sa žalovaný nedostatočným spôsobom vysporiadal s prípustnosťou zaistenia z pohľadu nevyhnutnosti takéhoto zásahu do osobnej slobody maloletej osoby.

29. Správny súd pre úplnosť dodáva, že námietkami žalobkyne smerujúcimi proti zákonnosti rozhodnutia o administratívnom vyhostení sa nezaoberal z dôvodu, že toto rozhodnutie nie je predmetom tohto súdneho prieskumu.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa § 167 SSP tak, že priznal ich náhradu žalobkyne, ktorá bola v konaní úspešná, voči žalovanému. O výške priznaných trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia v tejto veci (§ 175 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorá sa podáva na Správnom súde v Košiciach v lehote siedmich dní od doručenia rozhodnutia správneho súdu.

V kasačnej sťažnosti sa uvedú všeobecné náležitosti podania podľa § 57 SSP to znamená, ktorému správne mu súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania. Ďalej sa v kasačnej sťažnosti musí uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body") a návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne mu súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 odsek 1 písm. g) až i) Správneho súdneho poriadku sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.